

Satversmes tiesa izbeidz tiesvedību lietā par valsts amatpersonas statusa noteikšanu maksātnespējas procesa administratoriem, kuri vienlaikus ir arī nodokļu (finanšu) konsultanti vai kapitālsabiedrībās ieņem valdes locekļa amatu

2016. gada 22. februārī Satversmes tiesa ir pieņēmusi lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2015-04-01 „Par 2014. gada 25. septembra likuma „Grozījumi Maksātnespējas likumā” 2. panta un 2014. gada 30. oktobra likuma „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam”.

Apstrīdētās normas

Ar 2014. gada 25. septembra likuma „Grozījumi Maksātnespējas likumā” 2. pantu Maksātnespējas likuma 9. panta pirmā daļa papildināta ar otro teikumu šādā redakcijā: „Amata darbībā maksātnespējas procesa administratori ir pielīdzināti valsts amatpersonām.” Norma stājās spēkā 2015. gada 1. martā.

Savukārt 2014. gada 30. oktobra likums „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” paredz papildināt likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4. panta pirmajā daļā noteikto valsts amatpersonu uzskaitījumu ar jaunu 26. punktu „maksātnespējas administrators”. Šie grozījumi ir stājušies spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Augstāka juridiskā spēka normas

Satversmes 1. pants: „Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 106. panta pirmais teikums: „Ikvienam ir tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai.”

Lietas fakti

Satversmes tiesā par apstrīdēto normu konstitucionalitāti vērsās vairāki maksātnespējas procesa administratori, kuri vienlaikus ir arī nodokļu (finanšu) konsultanti vai kapitālsabiedrībās ieņem valdes locekļa amatu. Pieteikumu iesniedzēji pauž uzskatu, ka ar apstrīdētajām normām noteiktais valsts amatpersonas statuss liedzot viņiem turpmāk

darboties gan kā maksātnespējas procesa administratoriem, gan saglabāt esošās nodarbošanās citās jomās (nodokļu konsultācijas, darbība komercsabiedrību valdēs). Tas ierobežojot viņiem Satversmes 106. pantā noteiktās tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu un neatbilstot tiesiskās paļāvības principam.

Tiesas secinājumi un lēmums

Satversmes tiesā jau ir izskatīta lieta un 2015. gada 21. decembrī pieņemts spriedums, ar kuru apstrīdētās normas, ciktāl tās nenodrošina maksātnespējas procesa administratoriem, kuri vienlaikus ir arī advokāti, profesionālās darbības garantijas izvēlētajās nodarbošanās saglabāšanai, atzītas par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes 106. panta pirmajam teikumam (spriedums lietā Nr. 2015-03-01).

Lietā Nr. 2015-03-01 Satversmes tiesa jau atzina, ka Satversme neliedz likumdevējam noteikt, kuras personas Interēšu konflikta novēršanas likuma izpratnē ir valsts amatpersonas. Vienlaikus, nosakot valsts amatpersonām saistošus ierobežojumus, aizliegumus un pienākumus, ir jāizvērtē, vai netiek nesamērīgi ierobežotas personas pamattiesības, tostarp Satversmes 106. pantā noteiktās tiesības [15]

Satversmes tiesa šajā lietā vērtēja, vai apstrīdētās normas ierobežo to personu pamattiesības, kuri maksātnespējas procesa administratora amatu savieno ar nodokļu (finanšu) konsultanta darbu vai kapitālsabiedrībā ieņem valdes locekļa amatu. [15.2]

Satversmes tiesa atzina, ka ar apstrīdētajām normām noteiktie ierobežojumi, aizliegumi un pienākumi neliedz pieteikuma iesniedzējiem darboties kā maksātnespējas procesa administratoram un vienlaikus veikt savu profesionālo darbību kā nodokļu (finanšu) konsultantam vai ieņemt amatu kapitālsabiedrības valdē. [18.1. - 18.4]

Satversmes tiesa citastarp vērsa uzmanību uz atšķirībām advokāta un nodokļu (finanšu) konsultanta vai kapitālsabiedrības valdes locekļa amata regulējumā. Tiesa atzina, ka advokātiem kā tiesu sistēmai piederīgām personām ir atšķirīga rakstura pilnvaras un īpaši amata pildīšanas nosacījumi gan salīdzinājumā ar nodokļu (finanšu) konsultantiem, gan kapitālsabiedrību valdes locekļiem. [18.1., 18.3]

Satversmes tiesa secināja, ka **apstrīdētās normas neierobežo pieteikuma iesniedzēju tiesības saglabāt esošo nodarbošanos.** [18.4]

Satversmes tiesa atzina, ka izvērtēt apstrīdēto normu atbilstību no Satversmes 1. panta izrietošajam tiesiskās paļāvības principam nav iespējams, jo ar apstrīdētajām normām netiek ierobežotas pieteikuma iesniedzējiem Satversmes 106. panta pirmajā teikumā noteiktās pamattiesības saglabāt esošo nodarbošanos. [20]

Tādējādi Satversmes tiesa atzina, ka **tiesvedība lietā ir izbeidzama.**

Satversmes tiesas lēmums ir galīgs un nepārsūdzams. Lēmums ir pieejams Satversmes tiesas mājaslapā.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt Satversmes tiesas lēmuma izpratni. Tā nav uzskatāma par lēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216